

Tolkning og anvendelse personvernforordningen mellom uavhengighet og harmonisering

Dana Jaedicke *juridisk seniorrådgiver*

Et nytt personvernregelverk er født! (EU 2016/679)

- ❑ PUBLISERT i EUs offentlige journal
 - Trer i kraft 27.05.2018

- ❑ FORORDNING:
 - Erstatter nasjonal lovgivning
 - Gjelder i utgangspunktet både private og det offentlige
 - Direkte gjeldende i EU
 - Begrenset spillerom for nasjonale tilpasninger

Datatilsynenes uavhengighet er et viktig premiss

- ❑ Uavhengighet er en forutsetning for legitimitet jf rettspraksis i ECJ
 - C-518/07, *Commission v Germany*,
 - C-614/10, *Commission v Austria*,
 - C-288/12, *Commission v Hungary*,
 - C-362/14, *Schrems*
- ❑ Personopplysningsloven § 42
- ❑ Datatilsynet skal utøve sin myndighet i full uavhengighet (fortale 117)
 - bør ikke bety at de ikke kan være gjenstand for mekanismer for kontroll eller tilsyn med egen økonomistyring eller underkastes domstolskontroll (fortale 118)
 - budsjett og ressurser (fortale 120).
 - Interessekonflikt (fortale 121)

Harmonisering er et av forordningens hovedmålsettinger

- Valg av reguleringsmekanisme (fortale 13)
- Like oppgaver for tilsynsmyndighetene (fortale 11)
- Ulike former for bistand mellom europeiske tilsyn (fortale 133)
- Konsistensmekanisme for samarbeid mellom tilsynsmyndighetene (fortale 135)

Mer fokus på strategiske, proaktive tiltak?

- fremme offentlig kunnskap og forståelse av risiki, regler, garantier og rettigheter i forbindelse med behandling av personopplysninger. Det skal settes særlig fokus på aktiviteter som er direkte rettet mot barn.
- bistå og tilby råd og veiledning
- fremme behandlingsansvarliges og databehandlernes kunnskap om deres forpliktelser etter denne forordningen
- holde seg oppdatert om relevant utvikling som har betydning for beskyttelse av individets personopplysninger, særlig med tanke på utviklingen av informasjon og kommunikasjonsteknologi og handelspraksis
- vedta standardkontrakter etter art 28, pkt 8, og i art 46, pkt. 2, litra d)
- **NYTT:** oppstille og føre en liste i forbindelse med kravet om en vurdering av personvernkonsekvensene etter art 35, stk. 4
- **NYTT:** fremme utarbeidelsen av bransjenormer etter art 40 (1), og avgi uttalelse om og godkjenne slike bransjenormer som gir tilstrekkelige garantier etter art 40 (5)
- **NYTT:** fremme opprettelsen av sertifiseringsmekanismer for ivaretagelse av personvernet samt og beskyttelsesmerknader og –merker (*data protection seals and marks*) etter art 42 (1), samt godkjenne kriteriene for sertifisering etter art 42 (5)
- **NYTT:** oppstille og offentliggjøre kriteriene for akkreditering av et organ for monitorerer bransjenormer etter art 41 og av et sertifiseringsorgan etter art 43
- føre interne fortegnelser over overtredelser av denne forordning og over reaksjoner som er iverksatt etter art 58 (2),

Samarbeid etter D 95/46/EC

□ **D 95/46/EC:** «Tilsynsmyndighetene skal samarbeide med hverandre i **det omfang det er nødvendig for at de skal få utført sine oppgaver**, særlig ved å utveksle nyttig informasjon.» (art28(6))

- «*oppgave å overvåke anvendelsen på **dens territorium** av de bestemmelser som medlemsstatene vedtar i henhold til dette direktiv*» (art 28 (1))
 - «*Tilsynsmyndighetene i de ulike medlemsstater **oppfordres** til å yte hverandre bistand i gjennomføringen av **sine oppgaver***» (fortale 64)
-

□ **Personopplysningsloven:**

- Ikke ett ord om dette i loven
- OT PRP 92: «*Etter alt å dømme må det legges stadig større vekt på samarbeid med andre lands kontrollmyndigheter.*»... økede ressurser, ikke minst i en overgangsperiode

Premissene endres med GDPR

□ GDPR:

”Hver enkelt tilsynsmyndighet bidrar til ensartet anvendelse av denne forordning i hele Unionen. Til **dette formål samarbeider tilsynsmyndighetene** med hverandre og med Kom. ihht kap VII”.
(art 51 (2))

OPPGAVE: Datatilsynet skal samarbeide med henblik på å sikre ensartet anvendelse og håndhevelse av denne forordning ... art 57 (g).

OPPGAVE: Datatilsynet skal bidra til Personvernrådets aktiviteter...
art 57 (t)

Når er samarbeid påkrevd?

☐ «lokale saker»

- når den behandlingsansvarlige kun er etablert i Norge
- når Datatilsynet mottar en klage som oppfyller de kumulative vilkårene i art 56 (2), (3) & (5)
- nasjonale tiltak utenom enkeltsaksbehandling

☐ «saker med internasjonal tilknytting» (art 4(23))

- behandlingsansvarlig etablert i flere land, og behandlingen gjelder flere
- behandlingen (sannsynligvis) påvirker registrerte i mer en ett medlemsland

Former for samarbeid

❑ Samarbeid i enkeltsaker

- For å innhente nødvendig informasjon til å «løse» saken
- For å fatte «riktig» avgjørelse i saken
- For å håndtere og løse evt uenigheter mellom deltagende tilsyn

❑ Harmonisering av lovtolkning, generelle tiltak

- Personvernrådet (EDPB);
- «ad-hoc»/ regionale tiltak

Tolkning, veiledning, harmonisering i EDPB

❑ Enhver tilsynsmyndighet, Eu Kommisjon eller President av EDPB kan be EDPB om å gi ut generelle tolkningsuttalelser av forordningen eller å avgi en uttalelse om behandlinger av personopplysninger med betydning for flere medlemsland

- Spesielt når et tilsyn ikke samarbeider etter art 61-62

❑ Ekspertgrupper med representanter fra datatilsyn i Europa vil mest sannsynligvis videreføres

- Dog med endringer i arbeidsform
- Involvering av sekretariatet (17)

Hva skal EDPB ha en formening om? (art 64)

☐ Datatilsynet skal legge frem utkast til følgende avgjørelser:

- Lista over behandlinger av personopplysninger som nødvendigjør en DPIA
- Utkast til bransjenorm eller endringer i bransjenorm (grenseoverskridende behandling av personopplysninger)
- Kriteria brukt for å akkreditere tredje part som kan føre tilsyn med etterlevelse av bransjenorm
- Standardkontrakter
- BCR

Forholdet til nasjonal rett

Presisere, detaljere, utdype	Avvike, innskrenke, utvide
Utleveringsplikt til offentlige myndigheter (fortalepkt 31)	for utvalgte grunner av offentlig interesse etter art 23 og fortelepkt 73
For å oppfylle en rettslig forpliktelse, for å gjennomføre en oppgave i offentlig interesse eller i utøvelse av offentlig myndighet (art 6 (2), jf fortelepkt 10).	ytringsfrihet, behandling av personopplysninger for akademiske, artistiske eller litterære formål, journalistiske formål (art 85 (1) jf fortelepkt 153 arkivering i offentlig interesse, forskningsformål eller statistikk innenfor rammene til art 89 (2) jf fortele 156
Gjennomføring av personvern vurderinger ved utforming av lovhjemmel for behandlingen av personopplysninger i offentlig sektor (art 35 (10) og fortelepkt 93)	bestemmelser om forbudt til å behandle sensitive personopplysninger til utvalgte formål eller i utvalgte sektorer, som ikke kan løftes gjennom det registrertes samtykke. (art 9)
På arbeidsrettens område, herunder bruk av samtykke i arbeidsforhold (art 88 jf fortelepkt 155). Adgangen til bruk av sensitive personopplysninger uten det registrertes samtykke på arbeidsrettens område, sosialrettslige forpliktelser (<i>social security and social protection law</i>) skal lovfestes, jf art 9	oppretholde konsesjonsinstituttet der behandlingsgrunnlaget for behandling av personopplysningene er gjennomføring av en oppgave i offentlig interesse, herunder folkehelse (art 36)

Reguleres eksklusivt gjennom nasjonale regler

- Kameraovervåkning
- Innsyn i e-postkasse, kredittopplysningsvirksomhet
- Nasjonal klageadgang (*PVN-ish*)
- Overtredelsesgebyr for offentlige organer jf art 83(7)
- Tvangsmulkt
- Bruk av fødselsnummer jf art 87

Kvalitetskrav for nasjonal lovgivning?

- ❑ Art 6 (2): medlemsland kan videreføre eller introdusere nasjonale regler som presiserer forordningens krav ved utøvelse av offentlig myndighet/ allmeninteresser
 - Som et minimum, **skal** lovhjemmelen inneholde presiseringer om oppgaven som den offentlige myndigheten skal utøve (behandlingen er nødvendig)
 - Lovhjemmelen **kan** også inneholde presiseringer om opplysningstyper, registrerte, formålsbegrensninger, lagringstid osv...(art 6 (3))

- ❑ Art 23: innskrenkinger/ endringer i rettigheter og plikter
 - Kun for nærmere bestemte formål 23 (1) a-j (bl.a general public interest)
 - Lovhjemmelen **skal** inneholde informasjon om formål, omfang, garantier for å unngå misbruk, lagringstid mm (art 23 (2))

Administrative sanksjoner til forvaltningsorganer?

□ Ett av flere korrigerende tiltak

- Advarsel: å varsle og for å forebygge FREMTIDIGE , sannsynlige brudd på regelverket;
- Reprimande: formell reaksjon etter STADFESTET brudd
- (ulike typer) ordre
- Pålegg: midlertidig stanse eller forby en behandling av personopplysninger

Administrative sanksjoner: overtredelsesgebyr

❑ Gradert tilnærming

- 10 mil EUR/ 2 % omsetting på verdensbasis (DB/BA plikter)
- 20 mil EUR/ 4% omsetting (prinsipper, rettigheter)
- 20 mil EUR/ 4% omsetting (alvorlige feil og mangler, herunder manglende overholdelse av pålegg)

❑ Art 83 (2): momenter som skal tas med i vurderingen av om administrative sanksjoner skal ilegges og til å fastsette dere størrelse;

❑ Administrative sanksjoner kan ilegges i tillegg til/ til erstatning for andre korrigerende tiltak

Administrative sanksjoner

□ Momenter som det skal tas hensyn til (jf. art. 83 (2)):

- overtredelses karakter, alvor og varighet tillegges betydning sett i forhold til behandlingens karakter, omfang og formål; så vel skadens omfang for den enkelte registrerte og hvor mange registrerte er berørt
- overtredelsens eventuelle forsettlige karakter
- eventuelle tiltak for å begrense skaden som er voldt
- graden av ansvar
- eventuelle relevante tidligere overtredelser
- om overtredelsen gjelder sensitive personopplysninger eller ikke
- måten tilsynsmyndigheten fikk kunnskap til overtredelsen
- overholdelse av bransjenormer
- andre skjerpene eller formildende faktorer.

Hvor mye harmonisering er «tilstrekkelig»?

□(fortale 10, 11): «beskyttelsesnivået ...bør være **ensartet** i alle medlemsland” ...ved at bl. annet det innføres **tilsvarende sanksjoner ved overtredelser** ...

”ENSARTET/ TILSVARENDE”...ikke ”IDENTISK”

Overordnet hensyn: effektivitet, proporsjonalitet, avskrekkende virkning

- harmonisert **metode** for å fastsette sanksjoner
 - det nasjonale sporet
 - grenseoverskridende behandling av personopplysninger

Konklusjon

- Forordningen fører til en paradigmeskifte i Datatilsynets arbeidsmetodikk
- Handlingsrom etter forordningen bør brukes!
- Personvernproblematikk er sektorovergripende – bruk netverk

Send oss spørsmål og innspill på:
nyeregl@datatilsynet.no

Følg oss:
datatilsynet.no
personvernbloggen.no
[Twitter.com/datatilsynet](https://twitter.com/datatilsynet)

